

Saker for faggruppa 22. Oktober 2014

1. **Utarbeide og tilgjengeliggjøre en oversikt over verdensarvverdiene.**
2. **Utarbeide oversikt over involverte instanser, organisasjoner, og aktører i verdensarvarbeidet**
3. **Utarbeide oversikt over pågående prosjekter med relevans for verdensarvverdiene.**
4. **Evaluering av eksisterende handlingsprogram for regional plan.**
5. **Starte arbeid med verdensarvsenter.**
6. **Enighet om møteplan**

Sak 1: Utarbeide og tilgjengeliggjøre en oversikt over verdensarvverdiene.

Verdensarvverdiene (også kjent som outstanding universal values) for Røros bergstad og Circumferensen utgjøres av et mangfold av kulturminner, kulturlandskap og kulturmiljøer og sammenhengene mellom disse og naturgrunnlaget.

I regional plan for Røros bergstad og Circumferensen er verdensarvverdiene definert som følgende:

«Nært knyttet til de forutsetningene som naturen gir: Fjell, barskt klima, malm, et nettverk av elver og sjøer og stor avstand til nærmeste by. Med utgangspunkt i dette utviklet det seg en unik bergstad og et særegent bergverk og jordbruk der behovet for trevirke og transport kom til å prege driften og kulturlandskapet. Kobberverket utnyttet og utarmet ressursene i området, men ga samtidig tilbake muligheter til inntekter både for bønder og samer som fantes i området fra før og for dem som slo seg ned der etter at bergverksdriften startet. Dette er tydelig lesbart i bergstaden og i kulturlandskapet i Circumferensen for øvrig.

Verdensarvverdiene knytter seg til kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap som for eksempel viser spor etter malmløsing, gruvedrift og smeltehytter, kullmiler, gamle veier, transportruter, fløtingsanlegg, ferdasgrender, den første kraftstasjonen, taubaner, det bynære jordbruket, byborgernes setre og lystgårder, grender og tettsteder som oppstod som følge av bergverket, samiske kulturmiljøer med mer. Alle de bevarte enkeltelementene gir til sammen et tilnærmet komplett bilde av hvordan bergstaden fungerte, og i denne helheten finnes begrunnelsen for at det utvidede verdensarvområdet «Røros bergstad og Circumferensen» foreslås innkrevet på verdensarvlisten.»

Det er altså mangfoldet og sammenhengene som skaper verdensarvverdiene. Dette er problematisk for en helhetlig formidling av verdensarven. Til syvende og sist skal vi kunne svare på spørsmålet: «Hva er det vårt verdensarvsted kan fortelle til menneskeheten».

Diskusjon

- Har vi nok kunnskap om de enkelte kulturminner, kulturlandskap og kulturmiljøer til å forklare sammenhengene mellom dem?
- Har vi nok kunnskap til å forstå sammenhengen mellom naturgrunnlaget (forutsetningene) og aktiviteten til Røros kobberverk?
- Hvordan setter vi dette i system slik at vi kan leve opp til ambisjonene om en «helhetlig forvaltning»/«beste praksis i forvaltninga og formidlinga»?
- Hvordan utarbeider vi en oversikt? Hvem gjør det? Og hva slags materiale har vi allerede?

SAK 2: Utarbeide oversikt over involverte instanser, organisasjoner, og aktører (stakeholders) i verdensarvarbeidet

Eksisterende forvaltningsplan – som er en del av nominasjonsdokumentet – nevner ikke ordet interessenter (stakeholders). Et koordinert arbeid videre krever en slik oversikt. En stakeholder er en hver person eller organisasjon som kan bli berammet av forvaltningsplanen for verdensarvområdet, eller som kan være med å påvirke utarbeidelsen og gjennomføringen av den. Andre interessenter er de som har en lovfestet involveringsrett pr lov. Grovt sett kan man omtale fire kategorier med stakeholders:

- De som er involvert i den direkte kulturminneforvaltninga.
- Private eiere
- Lokalsamfunnet og interessegrupper
- De som har sektoransvar i verdensarvområdet, men med andre forvaltningsredskaper/lover.

Diskusjon

- Hvordan definere stakeholder/interessent?
- Hvordan lage oversikt over stakeholders?
- Hvem lager en oversikt?

Sak 3: Utarbeide oversikt over pågående prosjekter med relevans for verdensarvverdiene.

Verdensarvområdet og Circumferensen overlappes av en rekke verneområder og statuser med geografisk avgrensning. En bør utarbeide en oversikt over relevante prosjekter/programmer som virker inn i området. Hensikten må være å samkjøre gode intensjoner og økonomiske virkemidler til det beste for Circumferensområdet. Dette punktet henger nøye sammen med stakeholderoversikten.

Diskusjon

- Hvilke prosjekter og programmer er relevante for verdensarvarbeidet?
- Hvem utarbeider en slik oversikt?

SAK 4: Evaluering av eksisterende handlingsprogram for regional plan.

Gjennomgang gjøres i møte. En forutsetter at alle er kjent med handlingsprogrammet.

Handlingsprogrammet finnes her: <http://verdensarvradet.no/wp-content/uploads/2013/10/Handlingsprogram-regional-plan.pdf>

Andre aktuelle dokumenter finnes her: <http://verdensarvradet.no/dokumenter/>

Diskusjon

- Hvilke prosjekter/tiltak burde videreføres i neste HP?
- Hvordan samarbeide om gjennomføring av HP?

SAK 5: Starte arbeid med verdensarvsenter.

Det må gjøres en forespørsel i kommunene om hvilke forventninger en har til et verdensarvsenter for verdensarvområdet. Denne saken kommer til å komme for fullt. På møtet vil det bli gjort en presentasjon av status quo.

Diskusjon

- Hvilke forventninger har vi til et verdensarvsenter?
- Hva burde verdensarvsenteret drivet med?
- Hvordan skal verdensarvsenteret organiseres i forhold til verdensarvrådet og verdensarvkoordinator?

SAK 6: Enighet om møteplan

Alle må inn og krysse av i Doodle slik at forslag til møteplan for faggruppa kan legges fram og vedtas.